

Libro de Daniel - Hukñiqin Número

Ulay y Hiddekel

Jeff Pippenger

2023-11-21

“Ministrokuna hinallataq runakuna nirqanku Danielpa qillqasqan profeciaskuna, hinaspa Apocalipsis nisqapas mana entiendey atisqa pakasqa misteriokuna kasqanta. Ichaqa Cristoqa disipulonkuman ricuchirqan profeta Danielpa siminkunaman, paykunap pacha tiempopi pasananpaq kaq ruwaykunamanta, hinaspa nirqan: ‘Pipas ñawirqan chayqa, entiendan.’ Mateo 24:15. Hinaspa Apocalipsis nisqa misterio kasqanmanta, mana entiendesqa kananpaq kasqanmanta rimayqa, kikiñan libropa sutinwanmi qichusqa kachkan: ‘Jesucristopa Revelacionnin, maytan Dios qosqa payman, sirvientoinkunaman rikuchinanpaq utqayllam pasananpaq kaqkunata.... Kuisqan kachun ñawiriq, hinaspa kay profeciapa siminkunata uyarikuqkuna, chaypi qillqasqa kaqkunata waqaychaqkuna; pachaqa qayllañam kachkan.’ Apocalipsis 1:1–3.”

Profetaqa nin: “Kuisqanmi leeqqa” — wakinkunaqa mana leesayta munanku; chay kusikuyqa manam paykunapaqchu. “Hinallataq uyariqkuna” — wakinkunaqa, hinallataq, mana munankuchu profeciakunamanta imatapas uyariyta; chay kusikuyqa manam kay clasepaqchu. “Hinallataq chaypi qelqasqa kaqkunata waqaychaqkuna” — achka runakunaqa Apocalipsispi kaq willakuykunatawan yachachiykunatapas mana kasukuyta munankuchu. Mana mayqenninkupas atinkuchu chay prometisqa kusikuyta mañakuyta. Llapa profeciapa yachayninkunata asipayaykuchkaqkuna, kaypi solemnemente qosqa unanchakunamanta burlakuqkuna, llapa kawsayninkuta allinchayta mana munakuykuqkuna, hinallataq Runapa Churin hamunanta wakichikuyta mana munakuykuqkunaqa, mana kuisqas kanqachu.

“Diospa samaychasqa testimoniota qhawaripa, ¿imaynataq runakuna yachachiyta atrevinku, Apocalipsisqa huk misterio kasqanta, runaq yuyayninpa hap’iy atipasqanmantas qaru kasqanta? Chayqa huk misteriomi rikuchisqa, kichasqa libro. Apocalipsis nisqata yachakuyqa yuyayta pusayku Danielpa profeciasninkunaman, iskayninkutaq ancha importante yachachiyta rikuchinku, Diosmanta runakunaman qusqa, kay pachapa historian tukukuy patapi pasanan kaq ruwaykunamanta.” El Gran Conflicto, 340.

Apocalipsis nisqapa “yachaynenqa yuyayta pusamun Danielpa willakuyninkunaman.” Wakin runakunaqa Danielpa qillqasqallanpi willakuy rimayta rikunku. Ichaqa Danielqa iskay chiqap yachachiyta qawarichin, chay willakuyninkunata rikuchiq chiqap yachachiykunataq qillqasqanpa qhepa soqtan kapitulunkunapi kachkan. Ñawpaq soqtan kapitulunkunaqa rikuchisqa willakuy rimayta qawarichinku; chaykunaga hatun cheqaqta mana reqsisqa hinaraq kashanku. Manaraq Danielpa ñawpaq soqtan kapitulunkunata qhawarispaga, sut’inchasun imaraykuchus Danielpa qhepa soqtan kapitulunkunapi cheqaqtapuni iskay willakuykuna kasqanta. Hermana Whiteqa iskay willakuykunata reqsichin Sinarpa iskay hatun mayunkunaman rimaspa. Paypa churakusqan unanchay simikayninta chaskispaga, Danielpa qhepa soqtan kapitulunkunapi iskaylla, mana aswanqa, iskay willakuykunata qhawaypaq llaveyta tarisun.

“Diosmanta Daniel chaskisqan k’anchayqa astawanqa kay qhipa p’unchaykunapaqmi qosqa karqa. Ulai patapi, Hiddekel patapipas, Shinarpa hatun mayunkuna qayllapi, pay rikushqan musquykunaqa kunanqa hunt’akuy ñanpim kachkan, hinaspa llapa willasqa ruwaykunaqa utqayllam pasakonqa.” Testimonies to Ministers, 112.

Pusaq kaq kapitulumanta rikch’ayqa Ulai mayu ladupi qusqam karqa.

Rey Belsarpar kamachikuyninpa kimsay watañanpi, ñawpaqpi rikuchisqa kaq qhepaman, huk rikuy noqaman rikurirqan, arí, noqaman Danielman. Rikuypi rikarirqani; chayta rikushaspataq, Elam suyupi kaq Susan patapi kasqayta tarirqani; rikuyllapitaq rikarirqani, Ulai mayu patapin kasharqani. Daniel 8:1, 2.

Maypacha Testimonies to Ministers nisqamanta chay párrafota hap’ispa, maypichus Hermana White “Ulai hinallataq Hiddekel” nisqakunata rimarqan hinaspa paykunata “Shinarpa hatun mayunkuna” nispa suticharqan, chayqa chay párrafota rakispa qhawarqanchik, Hermana Whitepa qelqasqankunapi Daniel hinallataq Apocalipsis librokunata yachaymanta huknin ancha allin ancha importante comentariomanta. Chay pasajempi nin: “Diospa siminta aswan achka cercanapa estudiasqa kananpaq necesidad kan; aswanqa Daniel hinallataq Apocalipsis atención chaskinan, ruwayniykupa historiapi mana hayk’aqpas hina.”

Kay qispi iskay versículokunata Daniel pusaq capítuloqpi ñawpaqta citarqanchikta ancha allinta yachaqaspa, paykuna huk mana aswan reparasqa chiqaqman ishka ukhupi testigokunata qunku. Daniel nin: “Belsarpar kimsay wata kamachikusqanpi huk rikuy noqaman rikurirqan.” Chaymanta yapayta nin: “ñawpaqpi noqaman rikurisqan qhepanta.” Kay versículo iskay hina entiendesqa kayta atin, hinaptinpas mayqen ñanpi entiendesqapas, chayllataq kikin tukuy conclusiónman pusan.

Angel Gabrielqa Danielmanmanmi profético achkyayta apamurqan, llapa profetakunaman hina; paymi Satanasta rantispa hanaq pacha k’anchay apaq karqan. Kayqa ninmi Qelqasqakunapi tarikukuq llapa profético kamachiyqa Gabrielpa pusasqan kasqanta. Daniel chayta entenderqanchu mana entenderqanchu, pusaq capítulo huk ñiqin versículonpiqa, manam huk ancha importante profético qhawariyllata reqsichinchu, aswanpas chay versículopi chay importante profético qhawariypaq iskay testigokunatam qoykun. Danielpa huk ñiqin versículopi qelqasqanqa kaymi karqan: payqa Ulai mayu patapi chaskisqan visiónmanta ñawpaqtaña huk visiónta chaskirqan. Ulai mayu patapi visiónqa Belshazzarpa kimsa wata kamachikuyninpi hamurqan. Chay visión, Ulai mayu patapi visiónmanta ñawpaq kaqqa, Belshazzarpa ñawpaq wata kamachikuyninpin hamurqan.

Babilonia llaqtapa rey Belshazzarpa ñawpaq watañinpi Danielqa puñunan patapi umanpi musquyta, rikch’ayninkunatapas rikurqan; chaymantataq musquyninta qillqarqan, hinaspataq imakunapa tukuyninmanta willarqan. Daniel 7:1.

Pusaq p’unchaw ñiqinpi, Danielqa sut’inchanmi Belsarpar ñawpaq watachapipas huk rikuyta hap’isqanta, imaraykuchus nin: “ñawpaqpi rikuchisqa kaq qhepanta.” ¿Ulai mayu rikuychu Belsarpar ñawpaq wata rikuy qhepanta rikhursqa, icha huknin qishka parallel rikuykunamanta ñawpaq kaq qhepanta rikuychu rikhursqa? Mayqin kutichiypas allinmi. Ulai mayu rikuyqa qanchis ñiqin kapitulumanta rikuywan hukllam. Gabrielqa willakuy sut’inchaypi “yapay hinaspa

hatunyachiy” nisqa profetik kamachiyta apaykachan, chaymanta kuskanpi iskay testigokunapa sut’inchasqanwan imapas sayachisqa kanan kamachiytapas. Iskay rikuykunaqa Bibliamanta profecíaq qhapaq suyukunatam riman.

Qanchis kaq capítuloq rikch’ayninqa, chay qhapaq suyukunata mikhuq animal-kunahinata rikuchin; chaynaqa paykunataqa sivil atiy-ninkupi qhawarispa aswan sinchita rimarin hinaspa qhispichin. Pusaq kaq capítuloq rikch’ayninri, chay kikillan qhapaq suyukunata Diospa santuarionpi sirviq kasqanmanta unancha-kunawan rikuchin, ichaqa santuario serviciomanta sapa unanchakunaqa munasqa q’iwisqa kanku, llulla yupaychayta rikuchinankupa. Daniel pusaqniyoqqa, qanchis kaq capítuloq rikch’ayninpi rikuchisqa kaq kikillan qhapaq suyukunata rikuchin, ichaqa chay qhapaq suyukunataqa religiónninkupa kaqninpi churaykun.

Daniel qillqap pusaq kaq capítulo-pi Ulai musuq rikch’aynin, qanchis kaq capítulo-pi rikch’ayninta yapamanta rimarin hinaspa astawan hatunyachin. Qanchis kaq capítuloqa Bibliamanta willakusqa qhapaq suyukunap llaqtamasikayman hina kaq kayninta reqsichin, pusaq kaq capítulo-taq Bibliamanta willakusqa qhapaq suyukunap ñiywan chaskisqa kayninta reqsichin. Kayta allinta reqsispanqa, chaymanta entiendisqa kanman qanchis kaq capítulo hinaspa pusaq kaq capítulo huklla rikch’ay kasqankuta. Isqun kaq capítulo-pim Gabriel hamun pusaq kaq capítulo-pi rikch’aypa pacha elementunta sut’inchananpaq. Chayrayku, Ulai rikch’ayqa Daniel qillqap qanchis, pusaq, isqun capitulokunata sut’ichan. Hiddekel mayuqa chaymantataq chunka kaq capítulo-pi reqsichisqa kananpaq yaykuchisqa.

Kimsa wata Ciro, Persiaq reyninpa watapi, huk imapas Danielman sut’inchasqa karqa, paypa sutinmi Beltesasar nisqa karqa; chay imapas cheqaqmi karqa, ichaqa señalasqa pacha unaymi karqa. Paymi chay imata entienderqa, rikuchisqa musquypa nisqantapas allintan entienderqa. Chay p’unchaykunapi ñoqa Danielqa kimsa hunt’a semanata llakikuspalla karqani. Mana mikurqanichu allin t’antata, manataq aychata ni vinotapas simiyman yaykurqachu, manataq hayk’aqpas umayta aceitawan llusirqanichu, kimsa hunt’a semanakuna junt’asqa kanankama. Ñawpaq kaq killapa iskay chunka tawa p’unchayninpi, hatun mayu Hiddekel nisqapa patanpi kashaspay. Daniel 10:1–4.

Hiddekel mayu rikch’ayninmi willakuy proféticota qallarichin, norte llaqtapa reyninpa historianta. Qallarini Alejandro Hatunpa qhapaq suyun t’aqasqa kayninwan; chaymanta sut’inchán hamuq historiapa kuti-kuti puriyininta, maypichus tukukuypi iskaylla awqakuna qhiparin Alejandro Hatunpa ñawpaq qhapaq suyun t’aqakunamanta: huk literal sur reynin contra huk literal norte reynin. Qhipamanta chayan papadopa historiankama; paymi chaymanta qhepaman tukun espiritual norte reyninman; payqa chunka hukniyuq kapituluq tukukuyninpi tukukuyninman chayan, Miguel sayarin, runakunapa probationninqa wisq’akun. Aswan sasanmanta qhawayqa kayna: Ulai mayu rikch’ayninqa Diospa santuarionninpa ukhu rikch’ayninmi, hinallataq hostninpa; Hiddekel mayutaq Diospa awqampa hinaspa llaqtanpa awqankunapa hawa rikch’ayninmi, chaylla historiapi. Chayqa kikin prinsipioyta llamk’achkan, ima kaqtaq Rikch’ay 7 iglesiakunapi hinaspa 7 sellokunapi tarikun.

“Achka ministrokunapaq mana imatapas ruwanchu Apocalipsis nirqanmanta sut’ita qhawarichinankupa. Ninkuqa yachakunapaq mana allin librom kashanmi. Sellasqa librohina

qhawanku, siq'ikunaqwan unanchakunaqwan qillqasqa willakuykunata apasqanrayku. Ichaqa kikiñan suti churasqa kasqan, 'Revelación,' kay yuyayta ñawpaqman mana chaskinchu. Revelaciónqa sellasqa libromi; ichaqa kichasqa librompas kashanmi. Kaypi qillqasqa kachkan kay pachapa historianpa qhipa p'unchayninkunapi pasanankupaq kaq admiray atipanakuykuna. Kay libropa yachachikuyninkunaqa sut'i kanku, mana pakasqa nitaq mana entiendenapaqchu. Chaypim Danielpi hina kikin profecía siq'ita hap'iparinku. Wak profecíakunataqa Dios yapamanta rimarqan, chaywan rikuchispa paykunaman ancha importanciata qunanpaq kasqanta. Señorqa mana imatapas yapamanta rimanchu mana hatun consecuencianiyuq kaqkunataqa." Manuscript Releases, volumen 8, 413.

Daniel qillqapi ukat Apocalipsis qillqapin uñacht'ayaski uka pachpa manqha ukhamaraki anqan sarnaqäwiw mayamp apt'asi. Aka pä visiónanakata mistu profético qhanata sipansa, William Miller chachan katthapit Biblia qhanañchañ yatiyäw thakhi ukhamaraki ukat qhiparusti Future for America ukarusa mä chiqap p'aqt'äwiw utji. Cheqapar uñjata, Daniel qillqapisa, ukhamaraki Apocalipsis qillqapisa, Biblia pachpa taypin uñt'ayki uka profecía qhanañchañ kamachinakap ch'amañchañatakej juri mina absolutäpxiwa.

Ulai mayu ukhupi imapas, Hiddekel mayutaq qawanapi kaqta rikuchisqanrayku, iskayninpas chay iskay willakuy qelqakunatam rikuchinku, "pacha tukukuy" nisqapi kicharisqa kananpaq kaqkunata. Ulaiqa "pacha tukukuy" nisqapi 1798 watapi kicharisqa karqan; Hiddekeltaq "pacha tukukuy" nisqapi 1989 watapi kicharisqa karqan, chay pachapi, Daniel chunka hukniyuq qelqapi, tawa chunka versículopi nisqa hina, ñawpaq Unión Soviética nisqaman rikch'akuq nacionkunaqa papadowan Estados Unidoswan atipasqa, pichasqa karqanku.

Kay chiqakunata riqsispaqa, chaymantaqa iskay rikch'akuykuna cheqaqtapuni huk rikch'akuylla kasqanta riqsiyta atin, imaynachus qanchis iglesiakunapa hinaspa qanchis sellokunapa profetiko historiankunata kaqlataqmi kikin profetiko historiata rikuchin. Chay iskay rikch'akuykunam chay ñan tukunku, maynintachus Señorqa ñawpaq p'itipi ñawpaq angelpa kuyukuyninpi usarqan, hinaspataq imatatachus Señorqa kunan pacha hinaspa hamuq p'itipi kinsa kaq angelpa kuyukuyninpi usarqan, Daniel qillqapi chunka iskayniyuq kapitulu, qanchis isqunniyuq hinaspa chunka versikulukuna nisqapi nisqanman hina, huk pruebay churay ruwayta paqarichinapaq.

Hinaspanmi: "Riy, Daniel; simikunaqa wichq'asqa, sellasqa kachkan pacha tukuyin kama. Achka runakunaqa ch'uyanchasqa kanqaku, yurakyachisqa kanqaku, pruebanapi churakusqa kanqaku; ichaqa millay ruwaqkunaqa millayta ruwaspa qhiparinqaku. Millay ruwaqkunamanta manam mayqenpas entiendenqachu; yachaysap'akunaqa ichaqa entiendenqaku" nispa. Daniel 12:9, 10.

1989 watapi Hiddekelpa kichasqa kasqanmanta huk rikuchina hina, yuyariychis imatachus Diospa samaynin nisqa.

«Apocalipsispiqa llaqa Bibliapa librokunan tinkunku hinaspa tukukunku. Kaypiqa Danielpa libroyninpa hunt'ayninmi kachkan. Hukninqa profecíam; hukninñataq revelaciónm. Sellasqa karqa mana Apocalipsischu, aswanpas Danielpa profecíanmanta qhepa p'unchaykunaman hina rikch'akuq chay rakuyninmi. Angelqa kamachirqan: "Qanri, Daniel, simikunata wisq'ay,

librutataq sellay, pacha tukukuynin kama.” Daniel 12:4.» Hechos de los Apóstoles, 585.

Ulaiwan Hiddekelwanpas qhepa p’unchaykunawanmi tupanakuqkuna kanku, ichaqa Adventismollam munarqa reqsiyta 1798 wataqa Danielpa “tukukuy pacha” kasqanta, libronpas kichasqa kananpaq. Chaywanpas profeciapa rak’in “qhepa p’unchaykunaman tupaqa” aswan chiqaqtaqa Daniel chunka hukniyuq kapítulonpa qhepa suqta versículonkuna, imaraykuchus chay versículokuna tukunku Miguel sayariqtin, runakunapa prueba pacha wisq’akusqanpi.

Daniyel qelqaykunapi qanchis, pusaq, isqun nisqakunapi reqsisqa tarikusun hina, taripaypa musquyninqa “tukukuypa pacha”man chaykama wichq’asqa karqa 1798 watapi. Kanchayqa (kicharisqa karqan chay Ulai musquy paqarichisqan) sut’incharqa tapuykachasqa taripay kicharisqanmanta willakuyninta, manataq taripay tukukuynintaqa. Chay Hiddekel musquywan kicharisqa kanchayqa reqsichin tapuykachasqa taripay tukukuyninta, hinallataqmi chayqa Daniyelpi kaq pasajepas, mayqenchus “qhipa punchawkunaman tupaqa profeciapa rakin” tiyan.

1798 watapi kichasqa kayqa willakurqan tapuy juzgamientopa kichariyninta. 1989 watapi kichasqa kayqa willakurqan tapuy juzgamientopa tukuyin qayllamusanmanta. Alpha y Omega-pa firmanqa Daniel qillqapi mana sasa rikuylla kan, ichaqa imatachus chayqa kasqanta yachaspa, maskayta munaspaqa.

DANIEL qillqap chunka hukniyuq kapitulumanta, tawa chunka pichqayuq versiculopi, probation tukukuptin, Alpha y Omega-pa sellon qillqasqa kachkan. Daniel qillqap qallariynin sut’ita rikuchin maypi tukukusqanta. Qallarín cheqaq guerrawan, cheqaq Babiloniawan cheqaq Israelpa chawpipi, hinaspa cheqaq Babilonia atipakuyta hap’in.

Judá suyupi rey Joacimpa kamachikusqan kimsay watañanpi, Babilonia suyupi rey Nabucodonosor Jerusalénman hamuspa muyurqan. Hinallataq Señorqa Judá suyupi rey Joacimta makinman churarqan, Diospa wasinmanta wakin mallkikunawan kуска; chaykunatan Sinar hallp’aman apapurqan diosninpa wasinman, hinaspataq mallkikunata diosninpa qollqewasinman churarqan. Daniel 1:1, 2.

Daniel qillqap chunka hukniyuq kapitulu, tawa chunka pisqayuq versiculopi, huk yuyayman sayasqa maqanakuy kallpan, yuyayman Babilonia, “norte llaqtapa rey” nisqawan unanchasqa, hinallataq yuyayman Israel, “hatun sumaq ch’uya orqo” nisqawan rikuchisqa, tukukun; chaypiqa yuyayman Israelqa yuyayman Babiloniamanta atipan.

Payqa rey paqarisqan karpankunata iskay quchakuna chawpipi, hatun k’anchayniyuq ch’uya urqupi sayachinqa; ichaqa tukukuyninman chayamunqa, mana pipas yanapanqachu. Chay pacha Michael hatarinqa, llaqtayki runakunapaq sayasqa hatun kamachiq príncipe; hinaspa sasachakuy pacha kanqa, mana hayk’aqpas karqanchu huk llaqta kasqanmantapacha chay pacha kama; chay pachataq llaqtayki runakuna qispichisqa kanqaku, sapa huk libropi qillqasqa tarikusun kaq. Daniel 11:45; 12:1.

Danielpa, Apocalipsispa librokunan hukllam libro kanku:

Danielpa qelqanwan Apocalipsis qelqanwan hukllam kanku. Hukninqa profecíam, hukninña revelación; hukninqa sellasqa qelqam, hukninña kichasqa qelqam. Juanqa uyarisqa ima

pakasqakunatapas illapakunapa rimarisqanta, ichaqa mana qellqanampaqmi kamachisqa karqa.
The Seventh-day Adventist Bible Commentary, volumen 7, 971.

Iskay librokuna, huklla libro kaspapas, angel Gabrielpa profetik yachachisqanpa aswan hatun allin rurayninmi kanku. Kayta qillqani sumaqa yachaspa: Gabrielpa Danielman hinallataq Juanman apamusqanqa Jesusmanta karqan, paymi Chaytaymanta chaskirqan. Mana Gabrielta hatunchayta munaspanichu rimani, aswanqa iskaynin librokunapi kachkaq chiqaq willakuykunapa ukhu yuyayniyuq qhawayninta hatunchaytam munani: imaynatas Alpha y Omegaqa biblia profetika unanchaypa kamachikuykunata wakichirqan, chaykunata iskaynin librokunapi rikuchinapaq, ñuqanchik rikuyta munaspaqa.

Qankunaman yuyarichiykichik: kay pachapiqa, ñuqaqa mana munayniyuqchu nitaq yuyaychakuyniyuqchu Ulai hinaspa Hiddekel mayukunamanta iskay qillqasqa willakuykunapa rimaychakusqanta qhawayta rikuchiya. Munayniy hinaspa yuyaychakuyñaqa Danielpa qillqanpa ñawpaq soqta capitulokunapi kaq willakuykunawan llamk'aymi. Ñuqaqa sapaqllam rikuchisani kay cheqaq kasqanta: Danielpa hinaspa Apocalipsispa qillqankunaqa, ichapas, Diospa Siminpi aswan ukhu, allinchasqa, sumaq ruwasqa qillqakunami. Chaykunapa willakuykunapa willayninta rikuchinku; chayllataq Diospa kayninta sut'inchanku; chayllataq mayqin kamachikuykunachus sut'ita hap'ipunanpaq runaqa willakuykunata yachanampaq, chaykunatapas reqsichinku; hinaspaq chay willakuykunata qallarichiqtaqa reqsinanpaqpas.

Huk ejemplopi qhelqa librokunap ancha ukhu kasqanmantaqa kashan Danielpa rikuchisqan “qanchis pacha”manta, Levítico iskay chunka soqtayuqpi. “Qanchis pacha” nisbamanta profecíaqa kasqanmi, kunanpas kashanmi, Diospa llaqtanpaq “mitk'achiq rumi” kananpaq, ñawpaq Israelpi, ñawpaq angelpa Millerita kuyuriyninpiapas, hinallataq kunan pacha hamuq pacha kinsa angelpa kuyuriyninpiapas. “Mitk'achiq rumi” nisqa, llamp'u sut'inchayman hinaqa, ima kasqanmi mana rikunki chayta, sut'ita chaypi kachkaptinpas. Chayrayku, Danielpa libronpi “qanchis pacha”ta reqsispaqa, rikunki sut'ita chaypi kasqanta; ichaqa rikunkitaqmi pakasqa kasqanta, chayta mana rikuyta akllaqkunapaq.

Imatapasqa hina rikurichkaspa huk imata pakayqa sumaq, ancha hatun ruraymi; chayqa mana ima runaq pakasqa willakuy qillqamanpas churakuyta atinkachu. Chayqa huk allin yachaypa rurayninmi, imaraykuchus chayqa chaypi kachkan, sut'ita rikunaykipaq, mana urmayta munasqakunapaq; ichaqa mana rikuy atisqa, urmayta akllasqakunapaq. Rimayman hinaqa, “sut'ipi pakasqa” nisqami. Chayqa runakayninwan Hinantin Dios kayninwan kuskaqmi hunt'achisqa.

Chayta ni nini, kaypi yuyarichiyta munasqayrayku: Adventismo ukhupi, aswanpas 1957 watapi Questions on Doctrine nisqaqa llusqisqanmantapacha, huk Católica yachachiy kasqan; chayqa kay Future for America nisqa kunan pacha chiqaq willakuyniyuq kuyuy ukhupipas mana allin umanta oqarichirqanmi. Yuyayqa kayhinan: Cristoqa, runayarikusqanpi, Mariamanta chaskisqan aychataqa manan hap'irqanchu. Cheqaqa, kay yachachiyta sayachiqkunaqa manan chayhinata rimanchu, ichaqa chaymi yachachinku. Católica yachachiy nisqayqa, Cristoq aychan Adánpa huchallikusqanmanraq ñawpaq aychan hina lliwpuni chuya kasqan nisqa qhawayninraykun; chayqa Católica iglesiaq supaypa muyuy yuyayninmi, “immaculate conception” sutiyuq

nisqankuwan. Sichus qankunaqa “immaculate conception” nisqa gentil yachachiyta mana reqsinkichikchu, chay yachachiyqa yachan: Cristoq aychanqa mana runapa kallpallanmantachu, aswanpas milagro hinam ruwasqa karqan, imayna Adánpa uran kaq runa kaynin karqa, paywan Evawan manaraq huchallikushaptinku; utaq, nisqanku hina, Cristoqa Adánpa urmayman mana chayasqa, mana huchayuyq kayninta hap’irqan. Chay yachachiyqa yachachinmi: María kikinpas milagro hinam chaskirqan Adánpa huchallikusqanmanraq ñawpaq aychayuyq, mana urmasqa runa kayninta, Espíritu Santopa wawata, Jesús sutiyuq wawatata, paypa perfecto aychanman runayarichinanpaq perfecto recipiente kananpaq.

Chiqaqmi, Adventismopi kanku, Jesuspa aychanmanta chay kikin tukuychayninta hap’iqkunaqa, manam Mariyawan ima milagrokunatapas qhawachkuchkankuchu; ichaqa Hermana Whitepa qelqasqankunatawan Bibliatapas q’iwiykunku, chay kikin católicopa yuyayninta yachachinankupaq. Imaraykutaq kunanraq pantaspa karuni hinaspa Daniel qhelqamanta rimanamanta karunchakurqani? Chayta kutichisqayki.

Danielpaq Apocalipsiswan admiraypaq nisqa ruwayninpas churasqanpas runakaywan hinallataq Divinidadwan huñusqa kasqanwanmi hunt’akusun. Jesúsqa Diospa Rimayninmi, Bibliapas Diospa Rimayninmi. Jesuspa divino kayninwan runa kayninwanqa Bibliapi llapallan hunt’asqata rikuchikun. Chaypi kaq simikunaqa divino kanku, sonqokunata yuyaykunatawan tikraypaq kamaq atinyioqmi kanku. Chay simikunaqa imaymana kaqkuna llapanpas kaqman hamuq atiyki kanku. Ichaqa Bibliata qillqaypi Dios akllasqan runakunaqa llapallan huchasapam karqaku. Kay yupaypi runa parteqa urmasqa runakunawanmi rikuchikun. Bibliapa runa kaywan Divinidadwan huñusqam, profetakunapas huchasapam karqaku, imayna Adanpa wawan llapa kasqankuman hina. Cristoqa manam hayk’aqpas huchallirqachu yuyaypi, simipi, otaq ruwasqampi. Ichaqa payqa Maryapa aychanmi hap’irqan tawa waranqa wata urmaymanta qipanpi. Sichus cheqaqtapuni Adan manaraq huchalliptinpa uray aycha naturalezanta hap’irqanman karqan chayqa, llapa Biblia qillqaqkunapas mana huchayuyq kasqankutam mañakunman karqan.

Daniel qillqapi “qanchis kuti” nisqaqa “llapanpa ñawpaqenpi pakasqa” kasqanqa, manam Daniel qillqasqan simillawanchu hunt’akusqa, aswanpas Rey Jacobo Bibliata tikrasqa urmaq runakunawanmi. Urmay runakuna iskay kutita Daniel qillqata llamk’arqanku, chaypi hunt’akusqantaqa mana pipas runa sapallan Diospa divina providencial qhawariynin mana kachkaptinqa ruwayta atinmanchu.

Qatiq qillqasqayku qhepaman qallarisaqmi rikuchiyta imaynatas Divinidadpas runa kaypas Levitico iskay chunka suqtayuyqpi “qanchis kuti” nisqata sut’i rikuyllapi pakarichirqanku Daniel qillqapi, Diosqa ñawpaqmantapuni yachaq karqan, chaymanta astawanpas chayhinata wakichirqan, iskayninpaqpas pruebapaq “urmay rumi” kananpaq: ñawpaq angelpa kuyuyñinpi kaqkunapaq, hinaspataq kinsa kaq angelpa kuyuyñinpi kaqkunapaqpas.

“Diosmanta Daniel chaskisqa k’anchayqa astawanqa kay qhepa p’unchaykunapaqmi qosqa karqa. Ulai mayu patapi, Hiddekel mayu patapipas, Shinarpa hatun mayunkuna chawpipi pay rikusqan musquy rikuykunaqa kunan p’unchaykunaqa hunt’akuy ruwaypiñam kachkan, tukuy willasqa kaqpas manaña unaychu pasakunqa.” Testimonies to Ministers, 112.